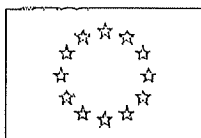

PEU/ 14-09-2009

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 11.9.2009
K(2009) 7015

SG-Greffe (2009) D/5396

Český telekomunikační úřad

P.O. Box 02
CZ - 225 02 Praha 025
Česká republika

K rukám
pana Pavla Dvořáka
předsedy Rady

Fax: +420 224 004 811

Vážený pane Dvořáku,

Věc: Případ CZ/2009/0959: ukončení volání v jednotlivých mobilních sítích
Připomínky na základě čl. 7 odst. 3 směrnice 2002/21/ES¹

I. POSTUP

Komise dne 12. srpna 2009 zaevidovala oznámení českého regulačního orgánu, Českého telekomunikačního úřadu (ČTÚ), týkající se velkoobchodního trhu pro ukončení volání v jednotlivých mobilních sítích v České republice².

Vnitrostátní konzultace³ o navrženém rozhodnutí proběhla od 12. května do 12. června 2009⁴.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice), Úř. věst. L 108, 24.4.2002, s. 33.

² V souladu s ustanoveními o trhu č. 7 doporučení Komise ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci *ex ante* podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („doporučení“), Úř. věst. L 344, 28.12.2007, s. 65.

³ V souladu s článkem 6 rámcové směrnice.

⁴ Vnitrostátní konzultace se týkala pouze návrhu rozhodnutí o analýze trhu, jež zahrnuje posouzení relevantního trhu a návrh na identifikaci operátorů s významnou tržní silou a na rozsah nápravných opatření. Přestože však byla jednotlivá rozhodnutí, jimiž byl určen každý operátor s významnou tržní silou a jimiž byla každému z nich uložena konkrétní nápravná opatření, rovněž oznámena pro účely konzultace Společenství, tato opatření budou předmětem samostatných správních postupů a dalších
Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - België. Telefon: +32 2 2991111.

Dne 24. srpna 2009 byla ČTÚ zaslána žádost o informace⁵ a odpověď došla dne 27. srpna 2009.

Na základě čl. 7 odst. 3 rámcové směrnice mohou vnitrostátní regulační orgány a Komise dotyčnému vnitrostátnímu regulačnímu orgánu k oznámeným návrhům opatření vznášet připomínky.

II. POPIS NÁVRHU OPATŘENÍ

II.1 Souvislosti

ČTÚ tento trh poprvé oznámil v roce 2006⁶. V uvedené době byli jako operátoři s významnou tržní silou na velkoobchodním trhu pro ukončení volání ve svých příslušných sítích identifikováni tři operátoři mobilních sítí. Byla uložena symetrická nápravná opatření zahrnující transparentnost, nediskriminaci, oddělené účetnictví, přístup a regulaci cen. Ceny byly průměrnými cenami založenými na plně alokovaných historických nákladech na síť a byly váženy podle počtu minut ukončených v každé síti. Nápravné opatření regulace cen bylo v roce 2008 přezkoumáno⁷ na základě aktualizace zhodnocení nákladů, která vychází z novějších informací operátorů mobilních sítí o cenách a z odhadů ceny kapitálu. Komise zaslala dopis s připomínkami, v němž ČTÚ vyzvala, aby svou metodu výpočtu nákladů založil na nákladech efektivního operátora, což by mělo za následek nižší sazby za ukončení již v roce 2010, a aby svou analýzu přezkoumal, jakmile začne platit doporučení o sazbách za ukončení volání⁸.

II.2 Definice trhu

Aktuální oznámení se týká druhého kola přezkumu trhů pro ukončení volání v mobilních sítích. V České republice jsou v současnosti čtyři operátoři mobilních sítí: Telefónica O2 Czech Republic a.s. (Telefónica O2), T-Mobile Czech Republic a.s. (T-Mobile), Vodafone Czech Republic a.s. (Vodafone) a nový účastník na trhu, MobilKom a.s. (MobilKom)⁹.

ČTÚ definuje čtyři samostatné velkoobchodní trhy odpovídající příslušným sítím operátorů mobilních sítí¹⁰. ČTÚ má za to, že relevantním zeměpisným trhem je území České republiky.

II.3 Zjištění významné tržní síly

Na základě své analýzy trhu má ČTÚ v úmyslu určit, že každý operátor mobilní sítě má

---

konzultací na vnitrostátní úrovni.

⁵ Podle čl. 5 odst. 2 rámcové směrnice.

⁶ Evidováno jako případ CZ/2006/0359.

⁷ Oznámeno Komisi a posouzeno Komisí pod číslem případu CZ/2008/0841.

⁸ Doporučení Komise 2009/396/ES ze dne 7. května 2009 o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU (doporučení o sazbách za ukončení volání), Úř. věst. L 124, 20.5.2009, s. 67.

⁹ MobilKom vstoupil na trh v roce 2008.

¹⁰ Ve své odpovědi na žádost o informace ČTÚ potvrzuje, že definice relevantního trhu rovněž zahrnuje síť UMTS a CDMA, přestože síť CDMA společnosti Telefónica O2 a síť UMTS společností T-Mobile a Vodafone dosud nejsou používány k poskytování veřejně dostupných telefonních služeb.

na velkoobchodním trhu pro ukončení volání ve své příslušné síti významnou tržní sílu. Při posuzování významné tržní síly vzal ČTÚ v úvahu mimo jiné následující kritéria:

- a) tržní podíly;
- b) podíl každého operátora na celkovém provozu ukončení volání a jeho vývoj v čase;
- c) ceny a ziskovost;
- d) charakteristiky relevantního trhu.

ČTÚ nicméně prohlásil, že i když MobilKom ve své síti rovněž disponuje významnou tržní silou, tržní údaje (relativní podíl na celkovém provozu ukončení volání¹¹) naznačují, že by nebyl schopen svou tržní sílu v průběhu příslušného období přezkumu prosadit.

II.4 Nápravná regulační opatření

Podobně jako v prvním kole svého tržního přezkumu navrhuje ČTÚ uložit třem velkým operátorům plný rozsah nápravných opatření, tj. transparentnost (včetně zveřejnění referenční nabídky), nediskriminace, oddělené účetnictví, přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným zařízením a cenová regulace. V rámci povinností cenové regulace zůstávají dříve uložené cenové limity v platnosti pro období do 30. června 2010¹² a od 1. července 2010 bude stanoven nový cenový limit. Tento nový cenový limit bude určen jako nejnižší cena jednoho ze tří velkých operátorů a vypočítá se na základě modelu plně alokovaných historických nákladů¹³, přičemž dotace na mobilní telefony, náklady na SIM karty, maloobchodní náklady, náklady spektra a společné náklady budou z příslušné nákladové základny vyloučeny¹⁴.

Vzhledem k výše uvedené relativně slabší pozici významné tržní síly společnosti MobilKom jí ČTÚ navrhuje uložit lehčí nápravná opatření. ČTÚ má konkrétně v úmyslu uložit společnosti MobilKom pouze povinnosti transparentnosti¹⁵ a nediskriminace, přičemž argumentuje tím, že protiváha kupní síly větších operátorů je dostatečná, aby MobilKomu zabránila účtovat si za ukončení volání neodůvodněně vysoké sazby¹⁶. ČTÚ

¹¹ Maloobchodní tržní podíl společnosti MobilKom činil k 31. prosinci 2008 0,19 % a jeho podíl na celkovém provozu ukončení volání byl 0,03 %.

¹² To znamená maximální cenu 2,31 CZK za minutu (přibližně 9,09 procentu) do 31. prosince 2009 a 1,96 CZK za minutu (přibližně 7,7 procentu) od 1. ledna do 30. června 2010.

¹³ Za použití informací o cenách za rok 2008, které operátoři poskytli dne 1. srpna 2009. ČTÚ očekává, že konečné rozhodnutí o sazbách použitelných od 1. července 2010 přijme na konci roku 2009 po konzultacích na vnitrostátní úrovni i na úrovni Společenství.

¹⁴ Ve své odpovědi na žádost o informace ČTÚ vysvětluje, že má v úmyslu vypracovat model dlouhodobých přírůstkových nákladů v souladu s doporučením o sazbách za ukončení volání a v rámci v něm stanoveného harmonogramu. Pokud to bude možné, má však ČTÚ v úmyslu uplatnit zásady doporučení o sazbách za ukončení volání již v rámci svého aktuálního přístupu plně alokovaných historických nákladů. Proto je v aktuálně navrhovaném opatření kromě nákladových prvků vyloučených z nákladové základny v rozhodnutí o regulaci cen z roku 2008 navrženo také vyloučení společných (režijních) nákladů a nákladů spektra. ČTÚ očekává, že to bude mít za následek podstatné snížení výsledné úrovně cen.

¹⁵ Povinnost transparentnosti, jež má být společnosti MobilKom uložena, však nezahrnuje zveřejnění referenční nabídky.

¹⁶ V odpovědi na žádost Komise o informace ČTÚ vysvětluje, že pokud by MobilKom zvýšil své sazby za ukončení volání v mobilní síti, větší operátoři by následně omezili své nákupy služeb ukončení

se dále domnívá, že v případě, že operátoři nebudou schopni dosáhnout dohody, představuje řešení sporů přiměřený regulační zásah¹⁷.

III. PŘIPOMÍNKY

Komise na základě tohoto oznámení a dalších informací poskytnutých ČTÚ vznáší následující připomínky¹⁸:

Potřeba uložit povinnost regulace cen

ČTÚ navrhuje pro společnost MobilKom méně přísná nápravná opatření (tj. pouze transparentnost bez povinnosti zveřejnit referenční nabídku a nediskriminaci) než pro ostatní tři operátory mobilních sítí. ČTÚ argumentuje tím, že regulace *ex ante* tří ostatních operátorů s významnou tržní silou vytvořila na nové účastníky na trhu tlak, aby neprosazovali nepřiměřeně vysoké ceny, a že MobilKom uzavřel s ostatními operátory dobrovolné dohody o propojení, kterými se provádějí symetrické ceny.

Komise však zdůrazňuje, že operátoři mají na ukončení volání ve svých sítích monopol a jsou obvykle schopni i motivováni zvýšit sazby za ukončení volání nad úroveň nákladů. Obchodní dohody obvykle nejsou schopny toto potenciální selhání trhu na trzích pro ukončení volání řešit. Jak je uvedeno v 7. bodu odůvodnění doporučení o sazbách za ukončení volání, je proto *uložení* nákladové orientace nejvhodnějším zásahem při řešení problémů s hospodářskou soutěží na tomto trhu ve střednědobém horizontu.

ČTÚ dále upřesňuje, že má v případě možných sporů v úmyslu uplatnit zásadu symetrické regulace cen. Komise je toho názoru, že řešení sporů jako zásah *ex post* nemusí být dostatečné pro efektivní a transparentní nápravu potenciálního selhání trhu, jelikož takové opatření by mohlo situaci napravit pouze poté, co se ČTÚ dozvěděl o potenciálně zneužívající sazbě za ukončení volání, a v každém případě je závazné pouze pro podniky, které vedou daný spor. Navíc do doby, než by ČTÚ posoudil situaci a přijal vhodná regulační opatření, by zákazníci již utrpěli ztrátu ve formě vyšších maloobchodních cen za volání mimo vlastní síť.

Z těchto důvodů Komise navrhuje přiměřenou regulaci sazeb za ukončení volání *ex ante* a vyzývá ČTÚ, aby povinnost regulace cen uložil rovněž společnosti MobilKom.

Potřeba uložit povinnost přístupu

ČTÚ nemá v úmyslu uložit společnosti MobilKom povinnost přístupu. ČTÚ argumentuje tím, že pro MobilKom je jako pro nového účastníka na trhu životně

---

volání MobilKomu. Jelikož je pro MobilKom životně důležité, aby jeho zákazníci byli dosažitelní pro uživatele ostatních sítí, MobilKom nejenže nemá ke zvýšení svých cen sílu, ale postrádá k tomu také jakýkoli důvod.

¹⁷ V tomto ohledu ČTÚ upřesňuje, že v postupech pro řešení sporů má povinnost vydat závazné rozhodnutí do čtyř měsíců. V otázkách souvisejících s ukončením volání by však měla být doba potřebná k vyřešení sporu mnohem kratší vzhledem k tomu, že ČTÚ ve svém aktuálním návrhu opatření jasně uvádí, že v případě potenciálního sporu ohledně sazeb za ukončení mobilních volání by stanovil symetrické ceny.

¹⁸ V souladu s čl. 7 odst. 3 rámcové směrnice.

důležité, aby jeho vlastní maloobchodní zákazníci byli dosažitelní pro zákazníky ostatních operátorů.

Komise uznává, že operátoři obvykle mají ekonomickou motivaci ke vzájemnému propojení. V případě trhů pro ukončení volání však obchodní dohody nemohou vždy zajistit, že budou zákazníci vždy připojeni ke všem sítím. Za určitých okolností mohou operátoři dočasně odmítnout ukončování hovorů, aby si zajistili vyšší sazby za ukončení volání, zejména pokud jim není uložena povinnost regulace cen (jako v případě společnosti MobilKom), nebo aby uzavřeli trh pro specifické formy propojení.

Povinnosti nediskriminace a transparentnosti uložené MobilKomu navíc zajistí pouze to, že operátor s významnou tržní silou za rovnocenných okolností týkajících se ostatních podniků a/nebo jeho vlastních služeb uplatní rovnocenné podmínky. Povinnost nediskriminace však nemusí být dostatečná pro stanovení rovnocenných podmínek přístupu v nových hospodářských a technologických souvislostech. Z těchto důvodů Komise vyzývá ČTÚ, aby všem operátorům s významnou tržní silou uložil povinnost efektivního přístupu.

Potřeba sazeb za ukončení volání založených na efektivních nákladech

Jak Komise poukázala v případě CZ/2008/0841, sazby za ukončení mobilního volání jsou v České republice ve srovnání s cenami uplatňovanými v ostatních členských státech EU stále vysoké¹⁹. V této souvislosti Komise vítá návrh ČTÚ zohlednit pouze náklady spojené s ukončením volání, avšak zaznamenává úmysl zachovat dříve uložené cenové limity pro období do 30. června 2010 a přístup plně alokovaných historických nákladů pro výpočet nákladů na ukončení volání pro následující období.

V této souvislosti Komise opakuje své připomínky z případu CZ/2008/0841, které zdůrazňují potřebu stanovit sazby za ukončení mobilního volání na úrovni efektivních nákladů a v tomto ohledu význam do budoucnosti orientovaného přístupu založeného na aktuálních nákladech. Komise dále vyzývá ČTÚ, aby ve svém konečném opatření přehodnotil navrhovanou metodu postupného snižování cen s cílem dosáhnout v České republice co nejdříve dalšího snížení sazeb za ukončení mobilního volání. Komise se domnívá, že by to umožnilo rychlejší konvergenci sazeb za ukončení mobilního volání k efektivní úrovni a napomohlo by zamezit náhlým propadům nebo nepřiměřeně prudkému postupnému snižování cen na konci přechodného období stanoveného v doporučení o sazbách za ukončení volání, podle něhož by měly být u všech operátorů sazby za ukončení mobilního volání stanoveny na úrovni efektivních nákladů do 31. prosince 2012.

Další konzultace plánované ČTÚ

Postup vnitrostátní konzultace zahrnoval zveřejnění návrhu rozhodnutí o analýze trhu, včetně posouzení významné tržní síly a stanovení rozsahu nápravných opatření. Jednotlivá rozhodnutí, kterými budou operátoři označeni za operátory s významnou tržní silou a každému z nich budou uložena nápravná opatření, budou nicméně předmětem samostatných správních řízení a dalších konzultací na

¹⁹ Viz MTR Benchmark Snapshot (k 1. lednu 2009), ERG (09) 23_final_090604, podle něhož činila průměrná sazba za ukončení mobilního volání v ČR 11,14 eurocentu za minutu, přičemž odpovídající průměr EU byl přibližně 7,92 eurocentu za minutu.

vnitrostátní úrovni. Komise poznamenává, že zjištění významné tržní síly a uložení nápravných opatření tvoří nedílnou součást přezkumu trhu a v ideálním případě by měly podléhat stejnému procesu konzultace podle článku 6 rámcové směrnice. Komise dále ČTÚ připomíná, že veškeré podstatné změny oznámeného návrhu opatření provedené v důsledku dalších konzultací uvedených ČTÚ si vyžádají opětovně oznámení návrhu opatření podle čl. 7 odst. 3 rámcové směrnice.

ČTÚ v souladu s čl. 7 odst. 5 rámcové směrnice v co nejvyšší míře zohlední připomínky ostatních vnitrostátních regulačních orgánů a Komise a může přijmout konečný návrh opatření; v takovém případě jej sdělí Komisi.

Stanoviskem Komise k tomuto konkrétnímu oznámení není dotčeno jakékoli stanovisko, které může zaujmout vůči ostatním oznámeným návrhům opatření.

Komise v souladu s bodem 15 doporučení 2008/850/ES²⁰ zveřejní tento dokument na svých internetových stránkách. Komise nepovažuje informace zde obsažené za důvěrné. Informujte prosím Komisi²¹ do tří pracovních dnů od obdržení tohoto dopisu, máte-li za to, že tento dokument podle pravidel Společenství a vnitrostátních pravidel o obchodním tajemství obsahuje důvěrné informace, které byste chtěli před zveřejněním odstranit²². Ve Vaší případné žádosti uveďte důvody.

S úctou
za Komisi
Philip Lowe
generální ředitel

---

²⁰ Doporučení Komise 2008/850/ES ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro síť a služby elektronických komunikací, Úř. věst. L 301, 12.11.2008, s. 23.

²¹ Žádosti zašlete buď na emailovou adresu: INFSO-COMP-ARTICLE7@ec.europa.eu nebo faxem na číslo: +32 2 2988782.

²² Komise může veřejnost o výsledku svého posouzení informovat ještě před tím, než skončí uvedená lhůta tří dnů.